خراسان رضوی

صفحه آخر

یک‌شنبه
۶ خرداد ۱۳۹۷
۱۱ رمضان ۱۴۳۹
۸ صفحه/شماره ۳۸۵۹

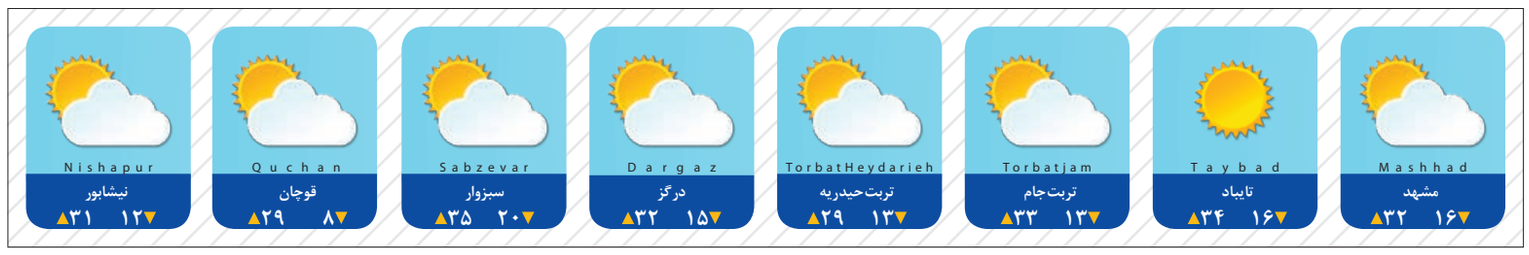

روزنامه خراسان رضوی:
رتبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرمسئول: محمد سعید احدیان
سردبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهید صادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰-۰۵۱

نمابر دبیرخانه: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
پذیرش آگهی و اشتراک: ۰۵۱۳۷۰۱۰
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
روابط عمومی: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۲۶۵۰۱

حکمت روز

امام صادق (ع)

سخاوت از اخلاق پیامبران و ستون ایمان است. هیچ مؤمنی نیست مگر آن که بخشنده است و تنها آن کس بخشنده است که از یقین و همّت والا برخوردار باشد؛ زیرا که بخشندگی پرتو نور یقین است. هر کس هدف را بشناسد بخشش بر او آسان شود.
مصباح الشریعه ص ۸۲ - بحار الأنوار (ط - بیروت) ج ۶۸، ص ۳۵۵، ح ۱۷

مناجات

خواجه عبدا... انصاری

الهی! اگر خامم پخته‌ام کن و اگر پخته‌ام سوخته‌ام کن
الهی! از کشته تو خون نیاید و از سوخته تو دود
کشته تو به کشتن شاد است و سوخته تو به سوختن خشنود.
پیوسته دلم دم از صفای توزند
جان در تن من نفس برای توزند
گر بر سر خاک من گیاهی روید
از هر برگی بوی وفای توزند
الهی! به حرمت ذاتی که تو آنی، به حرمت صفاتی که چنانی
و به حرمت نامی که تو دانی به فریادرس که می توانی.

با شاعران

به جان می‌جویمت جانا کجایی؟

فخرالدین عراقی

به روایت تاریخ

غلامرضا آذری خاکستر

ماجرای سیل ویرانگری که ۶۸ سال پیش، بخشی از محلات قدیمی مشهد را نابود کرد

شهر را آب برد!

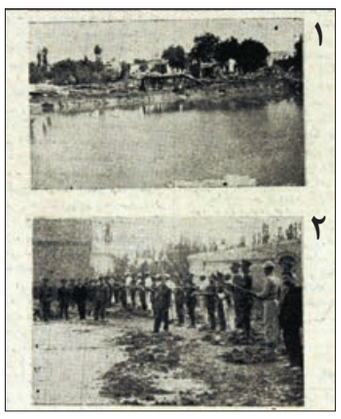

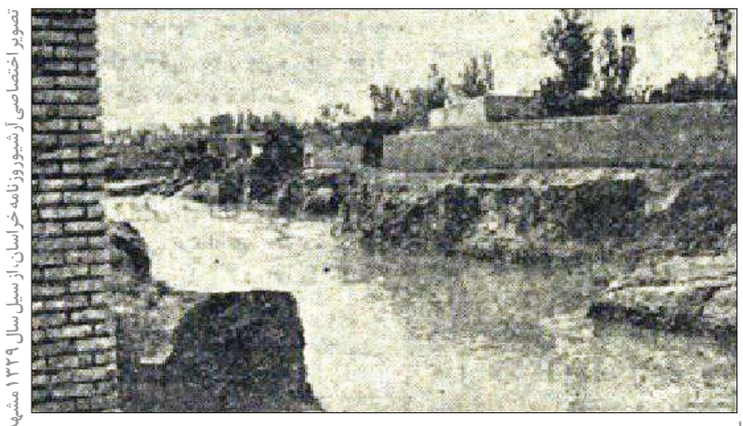

تصویر اختصاصی از شبستر روزنامه خراسان: از سیل سال ۱۳۲۹ مشهد

۱- منظره‌ای از سیل مهیب مشهد در محله عیدگاه
۲- پاسبانان و زندانبانان در اطراف زندان شهربانی که سیل دیوار آن را خراب کرده به نگهبانی مشغولند

حوادث طبیعی از تاریخ شهرمان جدا نبوده‌اند و در جای‌جای آن می‌شود روایتی از زلزله‌ای بزرگ یا سیلی مهیب یا ... خواند. اما پاره‌ای دیگر از آن اتفاقات تاریخی، نحوه مواجهه مردمان آن دوران با حوادث بوده است. این که بر روزگارشان چه آمده و چطور دوباره زندگی را از سر گرفته‌اند؟ از میان این حوادث، یکی از ویران کننده‌ترین آن‌ها، سیلی بوده که خرداد ۱۳۲۹ رخ می‌دهد که علاوه بر خسارات فراوان، تلفاتی را نیز در پی دارد. ابعاد این حادثه چنان بزرگ بوده که در کتاب‌ها و نسخ تاریخی به آن اشارات متعددی شده است. در ادامه، این حادثه تاریخی را برایتان روایت کرده‌ایم:

یک سیل تاریخی به روایت اسناد قدیمی

در اسناد تاریخی از سیل خردادماه مشهد، به عنوان یکی از ویران کننده‌ترین حوادث طبیعی تاریخ شهر یاد شده است. در این حادثه که هشتم خرداد ۱۳۲۹ رخ می‌دهد، بخشی از شهر به خاطر سیلاب از بین می‌رود. این سیل پس از پر کردن خندق داخل شهر و پشت محله سعدآباد، خیابان فردوسی، تهران و دروازه عیدگاه به مرکز شهر جاری می‌شود و خرابی‌های بسیاری به بار می‌آورد. اهمیت موضوع، موجب می‌شود تا ماجرای این سیل در اسناد، مطبوعات و خاطرات مسئولان آن زمان انعکاس داشته باشد.

سید محسن صدر معروف به «صدرالاشراف» که از سال ۱۳۲۷ ش. به سمت استاندار خراسان منصوب شد، ماجرای سیل و علت آن را در خاطراتش چنین بیان می‌کند: «اولا باران شدیدی بود که قریب یک ساعت در شهر و اطراف با نهایت شدت بارید اما خندقی که دور شهر قدیم مشهد بود، پر نشد. این خندق به طور مارپیچ در وسط شهر واقع و خیابان‌هایی را که با آن تقاطع کرده بودند طاق زده‌اند ولی به ملاحظه آن که سطح خیابان روی پل، مرتفع‌تر از سطح خود خیابان نباشد، طاق‌ها مرتفع نیست و عمق زیاد ندارد. دیگر آن که شدت باران در کوهستان طرف جنوب غربی شهر و راه طرقبه و بند گلستان زیاد بود و همین که سیل به طرف شهر آمد، اتفاقا چوب‌های درخت تبریزی که از باغ ملک آباد بریده و در مجرا برای حمل ریخته بودند را سیل با خود روانه ساخت و جلوی پل که روی کانال کشیده شده بود، سد گردید و به این واسطه آب در بالای سدی که جلوی خندق قدیم مشرف به شهر بود، جمع شده و سد را شکست و به خندق قدیم که در اواسط شهر به طور پیچ پیچ واقع شده بود، ریخت. گذشته از این که خندق قدیم که بعضی نقاط آن پر شده بود، وسعت عبور آب را نداشت و شروع به خرابی خانه‌های اطراف خندق کرد...[۱]»

محمود بدر نیز در آن روزها، نایب التولیه آستان قدس رضوی بود. او در ۹ خرداد طی گزارشی به ریاست دفتر مخصوص در بار شرح واقعه سیل مشهد را ارائه می‌کند و توضیح می‌دهد که تعداد خانه‌هایی که در این سیل خراب شده، هفتصد باب است که یا آسیب سخت به آن وارد آمده است یا قابل سکونت نیستند.

در این گزارش تعداد تلفات جانی معلوم نیست ولی تصور نمی‌رود از ۳۰ نفر متجاوز باشد. به اذعان او، کشته شدگان عمدتا اشخاص فقیر و بیچاره بوده‌اند که غافلگیر شده و قادر به فرار از این سیل مهیب نبوده‌اند. صدرالاشراف بیشترین خرابی را متوجه محله عیدگاه دانسته و نوشته است: «خرابی در آخر خندق که محله عیدگاه است و خانه‌های آن هم از خشت و گل و در گودی ساخته شده، زیادتر از سایر نقاط بود یعنی فقرا بیشتر بی خانه شدند.»

در این سیل به اماکن حرم مطهر، خسارتی وارد نشده است. این گزارش نشان می‌دهد قسمتی از دیوارهای باغ‌های خارج شهر که متعلق به آستان قدس است، فروریخته و به محصول سردرختی و زراعت صیفی نیز خساراتی وارد آمده است. همچنین به قنات گناباد که آب نهر شهر را تامین می‌کرد و همچنین مجاری آن تا شهر، خسارات مهمی وارد آمد که روز نهم خرداد، مقنی و کارگر کافی برای ترمیم قنات‌ها و اصلاح مجاری آب و تعیین میزان حقیقی خسارات اعزام شده‌اند. نایب التولیه آن دوران معتقد بود: «درباره کمک به اشخاص سیل‌زده و جبران خسارات وارده در این مورد احتیاجی به ارسال کمک جنسی یا نقدی از مرکز نیست و استاندار هم با این نظر موافقت دارند که وجوه خیریه و اعتباراتی که برای این قبیل امور در اختیار شهرداری و استانداری است کفاف جبران خسارات را می‌کند... ولی اقتضا دارد اعتباری در اختیار بانک رهنی مشهد گذاشته شود که با شرایط بسیار سهل و ساده به اشخاصی که در اثر سیل بی‌خانمان شده‌اند وام بدهند تا خانه‌های خود را تعمیر یا در جای دیگر شهر برای خود خانه بسازند...[۲]»

نان و خورشت برای سیل‌زدگان

استاندار خراسان امدادرسانی به سیل‌زدگان و کمک‌های صورت گرفته را نیز چنین بیان کرده است: «دبستانی اطراف آن را آب گرفته و اطفال در خطر غرق و تلف شدن بودند، مساعدت مردم سبب نجات آن‌ها گردید. شب اول دستور دادم اعضای شیر و خورشید مشهد جلسه خود را تشکیل داده و مقداری چادر که در مسیر بود برای سیل‌زدگان که با حال تحیر و بهت در کنار خانه خراب خود یا دورتر نشسته بودند، برپا شود و نان برای آن‌ها تهیه شد و تا سه روز نان و خورشت و قند و چای و آب توسط شیر و خورشید به آن‌ها داده شد.[۳]

همچنین سیل موجب ویران شدن بخشی از زندان شهربانی، اداره برق و شیر و خورشید سرخ می‌شود.[۴] پس از ورود سیل به زندان زنان و بخشی از زندان مردان و تخریب آن، تعدادی از زندانی‌ها اقدام به فرار می‌کنند که در درگیری ۶ نفر هدف اصابت گلوله قرار می‌گیرند.[۵]

کوی بینوایان

چند صباح بعد، ساختمان‌سازی برای سیل‌زدگان در قطعه زمینی مقابل کارخانه نخریسی و نساجی خسروی مشهد انجام می‌شود و در مدت کمی ۷۳ باب خانه و ده باب دکان آماده می‌شود. واگذاری این خانه‌ها به کسانی که در جریان سیل بیشترین خسارات را متحمل شده و جزو فقیرترین اشخاص بودند، با نظارت دستگاه‌های متولی وقت انجام می‌گیرد. همچنین چهل دستگاه پارچه بافی در آن جا نصب می‌شود تا مردم برای امرار معاش خود به شعربافی بپردازند.[۶]

بانک رهنی ایران نیز مبلغ بیست میلیون ریال به اشخاصی که در اثر سیل ۸ خرداد ۱۳۲۹ در مشهد آسیب دیده بودند، وام اعطا می‌کند.[۷] سرانجام پس از شناسایی افراد نیازمند با کمک دولت، آستان قدس رضوی و خیران حدود ۱۵۰ خانه برای سیل‌زدگان ساخته و در کمتر از یک سال به آن‌ها واگذار شد.

منابع

[۱]. خاطرات صدرالاشراف. محسن صدر. تهران: وحید. ۱۳۶۴، ص ۵۱۱
[۲]. مرکز اسناد آستان قدس رضوی. سند شماره، ۱۱۸۵۵۷/۳۶
[۳]. خاطرات صدرالاشراف، ص ۵۱۱
[۴] تقویم تاریخ خراسان از مشروطیت تا انقلاب اسلامی. غلامرضا جلالی و همکاران. تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی. ۱۳۷۷. ص ۱۱۲
[۵]. روزنامه خراسان ۱۳۲۹/۳/۱۱
[۶]. مرکز اسناد آستان قدس رضوی. سند شماره، ۷۰۰۷۱/۲
[۷]. همان. سند شماره، ۱۱۸۵۵۷/۱۰

یادداشت

شهرام کوسه غراوی

عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی

ضرورت نگاهی جامع به سیاست‌های تامین مسکن

بخش مسکن، یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی کشور ما به شمار می‌آید که در سال‌های گذشته، سهم پررنگی در حوزه‌های رشد اقتصادی، جذب سرمایه‌گذاری، سودآوری و اشتغال داشته است.

همچنین این بخش سهمی موثر نیز در سبد هزینه خانوار دارد و همواره یکی از دغدغه‌های جدی ایرانیان به شمار می‌آمده است.

در واقع، رشد سریع جمعیت در دهه‌های اخیر و به تبع آن افزایش تقاضا، باعث شد تا موضوع مسکن به یکی از مباحث مهم اقتصادی و اجتماعی کشور بدل شود و فرصت دسترسی به مسکن مناسب برای همه خانوارها مخصوصا اقشار ضعیف و آسیب‌پذیر نیز در شمار دغدغه‌های دولت و سیاست‌گذاران قرار گرفت.

متاسفانه در سال‌های اخیر به دلیل شرایط مختلف اقتصادی و سیاسی، مسکن بار رکودی بی‌سابقه روبه‌رو شد که یکی از مهم‌ترین علل آن، اجرای طرح مسکن مهر بود. هر چند که این طرح ابتدا بر مبنای قانون سامان‌دهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن، در دستور کار قرار گرفت اما با گذشت چندین سال از آغاز این طرح، کاهش محسوسی در قیمت مسکن مشاهده نشد و حتی در برخی مقاطع، شاهد افزایش شدید قیمت مسکن و اجاره آن بوده‌ایم. از سویی انباشتی نیز در این حوزه رخ داد که ناشی از بی‌توجهی به نیاز واقعی مردم بود و باعث شد تا بر شمار خانه‌های خالی اما گران افزوده شود.

از سویی شاهد بودیم که قیمت زمین و املاک، طی سال‌های اخیر در کل کشور افزایش یافته است. این تغییرات به دلایل مختلف اقتصادی، سیاسی و اجتماعی از قبیل افزایش جمعیت، افزایش نرخ تورم و... صورت پذیرفته و در مواردی حتی متاثر از تب بازار به ویژه در بخش ارزی بوده است.

هر چند که در کشور ما، دولت نقش اساسی در تولید مسکن نداشته و این موضوع عمدتا توسط بخش خصوصی انجام شده است اما سیاست‌گذاری در این بخش، به اشکال مختلف تحت تاثیر بخش دولتی است و عمدتا با توجه به ابزارهای موجود در دست دولت انجام می‌پذیرد. موضوعی که باعث شده تا عرضه و تقاضا در بخش‌هایی با چالش جدی مواجه شوند.

یکی از رایج‌ترین سیاست‌های دولتی در موضوع تامین مسکن، اعطای کمک‌های مالی است. سیاست‌گذاری در زمینه تامین وام و اعتبار، از مولفه‌های استراتژیک در برنامه تامین سرپناه به شمار می‌آید و دولت‌ها معمولا به منظور ایجاد بستری مناسب برای ارائه و فراهم‌آوردن امکانات دسترسی به آن‌ها، تلاش‌هایی را سازمان می‌دهند. به این منظور، تجهیز منابع مالی، تقلیل هزینه وام و اعتبار، بهبود کارایی و واسطه‌های مالی از اقدامات اساسی در برنامه‌های مسکن تلقی می‌شود.

اما شاید مهم‌ترین و پر اهمیت‌ترین گام، اطمینان از دسترسی همگان به ویژه اقشار نیازمند به این ظرفیت‌هاست و شاید مهم‌ترین مولفه برای ارزیابی موفقیت و موثر بودن این وجه از سیاست‌های مسکن، همان تضمین دسترسی اقشار نیازمند به این امکانات باشد. بنابراین تولید مسکن از طریق کاهش سهم هزینه زمین از قیمت نهایی مسکن و ارائه تسهیلات قرض‌الحسنه ساخت آن و... موثرترین شیوه برای تولید مسکن ارزان است.

کارشناسان امر بر تاثیر قابل توجه هزینه زمین در بهای تمام‌شده واحدهای مسکونی تاکید دارند. اتخاذ سیاست‌های مناسب برای جلوگیری از افزایش بیش از پیش قیمت زمین توسط سازمان‌های مربوط، می‌تواند کمک قابل توجهی به تنظیم بازار کند. همچنین کاهش گزینه‌های دیگر بهای تمام‌شده ساختمان از جمله هزینه پروانه از طریق ایجاد درآمدهای پایدار برای شهرداری‌ها و ایجاد مشوق‌هایی برای ساخت‌وساز در مناطق مختلف شهری و به‌ویژه بافت‌های فرسوده، از جمله راهکارهایی است که به‌نظر می‌رسد اکنون بیش از گذشته باید به آن‌ها توجه شود.

در این راستا باید ظرفیت بافت‌های فرسوده شهری به درستی شناسایی و برای سامان‌دهی آن‌ها در قالب سیاست‌های حمایتی از بخش مسکن، برنامه‌ریزی شود.

در مجموع می‌توان گفت، موضوع مسکن به علت ویژگی‌های آن و به سبب ارتباطی که با تمام گروه‌های اجتماعی دارد، پیوسته مورد توجه و علاقه عموم مردم بوده و از جمله مسائل اجتماعی است که ابعاد گوناگونی دارد و باید با دیدی همه‌سونگر به سراغ آن رفت.

به عبارتی واضح‌تر، موضوع محدودیت توان اجرایی دولت و نیز کندی روند چاره‌جویی و حل مشکلات در این بدنه، تداخل وظایف و ناهماهنگی دستگاه‌های برنامه‌ریزی و اجرایی در نتیجه نبود انسجام و جامعیت برنامه‌های سکونتی و سیاست‌های تامین مسکن و ناهماهنگی و همراهی این برنامه‌ها با سیاست‌ها و برنامه‌های کلان اقتصادی از جمله موضوعات در خور توجه است. بر همین اساس، توصیه می‌شود دولت در گرفتن تصمیم‌ها و سیاست‌های خود با محوریت مسکن، توجه ویژه‌ای نیز به روندهای نامتعارف در قیمت مسکن و علل ایجاد آن داشته باشد.

در پایان، انتظار می‌رود وزارت راه و شهرسازی با تدوین برنامه‌ای دقیق و جامع، گامی موثر برای تحرک در بازار مسکن بردارد و اجازه ندهد نوسانات بازارهای دیگر بر این بخش تاثیراتی کاذب داشته باشد.

مشهد #Mashhad

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

مژده لواسانی مجری صدا و سیما که سفری به شهر مشهد داشت، این قاب را از جوار حرم امام رضا(ع) منتشر کرد.

برزو ارجمند که برای بازی در نمایش بی‌بی و سرباز دل، به لندن سفر کرده است، این قاب مشترک با سروش جمشیدی را در اینستاگرامش قرار داد.

هنرمندان خراسانی نظیر رضا عطاران، ساره بیات، حامد بهداد، لاله و ستاره اسکندری، ساعد سهیلی، برزو ارجمند، محمد شیری و... هر کدام در صفحات شخصی خود در گذشت «ناصر ملک مطیعی» هنرمند و بازیگر پیش‌کسوت کشورمان را تسلیت گفتند.

لاله اسکندری بازیگر سینما و تلویزیون کشورمان، تصویری مربوط به ۱۶ سال پیش را در اینستاگرامش منتشر کرد. تصویر منتشر شده عکس لاله اسکندری در فیلم «این زن حرف نمی‌زند» را نشان می‌دهد که وی در توضیحش نوشت: خاطره‌بازی.... این عکس رو دوست خوبم ماه چهره خلیلی برام فرستاد.... یادآور سال‌های دور، چیزی نزدیک به ۱۶ سال پیش... فیلمی جسورانه از احمد امینی عزیز.

بازار روز

منبع: سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی

کالا	قیمت(تومان)	واحد	کالا	قیمت(تومان)	واحد
گوجه فرنگی	۲۲۰۰	کیلوگرم	برنج پاکستانی درجه یک	۸۷۵۰	کیلوگرم
سیب زمینی	۱۵۰۰	کیلوگرم	روغن مایع	۵۷۵۰	بطری ۸۱۰ گرمی
پیاز زرد	۱۵۰۰	کیلوگرم	مرغ گرم	۶۹۵۰	کیلوگرم
عدس کانادایی	۵۵۰۰	کیلوگرم	گوشت گوسفندی (لاشه)	۵۱۵۰۰	کیلوگرم
لوبیا قرمز	۸۲۰۰	کیلوگرم	گوشت گوسفندی (ران بی چربی)	۶۲۰۰۰	کیلوگرم
روغن نباتی جامد	۲۷۸۰۰	حلب ۵ کیلویی			

بریده کتاب

*باورها را زیاد جدی نگیر بچه. فقط گوشه ذهنت باشه و مدام غر بالشون کن. باور ثابت، تو دنیا نداریم. همه چی تغییر می‌کنه. یادت باشه وقتی چیزی رو زیاد باور کردی دیگه نمی‌تونی کار درست رو انجام بدی.
*خیلی سخت است آدم یکبار زمین بخورد. کسی هم بزندش زمین که هیچ کجای حساب و کتابش نبوده.
*خرید هم همینه باید با ریتم درونت هماهنگ باشی. باید بفهمی درونت چه رنگیه و لباسی بپوشی که به اون بیاد.
*لازم نیست الان همه چیز رو بهم بگی. بعضی حرف‌ها رو باید مثل شکلات تلخ مزه مزه کنی.
*خدا اون استعدادی رو که می‌خوای بهت نمی‌ده. اون چیزی رو بهت می‌ده که طبیعت نیاز داره تا چرخه اش از کار نیفته.

سالتو- نویسنده: مهدی افروزمنش

حکایت

مردی، ظریفی را گفت: پروردگار، تو را به دوستی فلان کس دچار ساخته است و او بدشکل است. او گفت: ای نادان! من به مهر او دچارم و از این رو، او به چشم من، زیباتر از دختران بهشتی است اما خداوند تو را به کسی دچار ساخته است که در خانه‌ات او را دشمن می‌داری و خواهی که از او رهایی یابی و نمی‌توانی.

کشکول شیخ بهایی

دیالوگ

تازه می‌بینم آدم چقدر می‌تونه یکی رو دوست داشته باشه...
حالا می‌فهمم که عشقم می‌تونه مثل یه موجود زنده رشد کنه، بزرگ شه.

لیلا- کارگردان: داریوش مهرجویی

کاریکلماتور

*دریا پس از خوردن قرص ماه خودش را بالا آورد!
*خلبان چترش را باز کرد و زیر باران قدم زد!
*عاشق دل شکسته محتاج یک جمله دلچسب است!
*آن قدر احتیاط می‌کرد جایی نخوابد، آب زیرش برود؛ عاقبت آبرویش رفت!
*کلاغ می‌خواست پرواز هواپیما را یاد بگیرد، دچار نقص فنی شد!
*خروس به جرم تاسیس مرغداری روانه زندان شد!

برگرفته از آثار حسین مقدسی نیا